A

CCE RF/PF/RR/ PR/NSR/NSPR
FULL SYLLABUS

ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಲಿ,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003

KARNATAKA SCHOOL EXAMINATION AND ASSESSMENT BOARD,
MALLESHWARAM, BENGALURU – 560 003

ಮಾರ್ಚ್/ಏಪ್ರಿಲ್ 2024 ರ ಪರೀಕ್ಷೆ - 1

MARCH/APRIL 2024 EXAMINATION - 1

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು

MODEL ANSWERS

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **16-S** CODE NO. : **16-S**

ವಿಷಯ : ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ

Subject : First Language — SANSKRIT

प्रथमभाषा — संस्कृतम्

(ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಶಾಲಾ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಖಾಸಗಿ ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / ಎನ್.ಎಸ್.ಆರ್. / ಎನ್.ಎಸ್.ಪಿ.ಆರ್.)

(**Regular Fresh / Private Fresh / Regular Repeater / Private Repeater / NSR / NSPR**)

ದಿನಾಂಕ : 25. 03. 2024] [ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 100

Date : 25. 03. 2024] [Max. Marks : 100

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
I.	**अधोलिखितेभ्यः प्रश्नेभ्यः चत्वारः विकल्पाः प्रदत्ताः । तेषु समुचितं विकल्पं चित्वा क्रमाक्षरेण सह लिखत ।**	6 × 1 = 6
1.	'शिरः' अस्य समानार्थकपदम् इदं भवति । (A) पुस्तकम् (B) मस्तकम् (C) वनम् (D) धनम् **उत्तरम्** : (B) मस्तकम्	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
2.	'प्रकाशः' अस्य विरुद्धार्थकपदम् इदं भवति । (A) दमः (B) यमः (C) तमः (D) शमः **उत्तरम् :** (C) तमः	1
3.	'राजा' अस्य स्त्रीलिङ्गरूपम् इदं भवति । (A) राज्ञी (B) राजनि (C) राणी (D) राजी **उत्तरम् :** (A) राज्ञी	1
4.	'यतिष्ये' अत्र एषः लकारः वर्तते । (A) लट् लकारः (B) लङ् लकारः (C) लिट् लकारः (D) लृट् लकारः **उत्तरम् :** (D) लृट् लकारः	1
5.	'जगत्याम्' अत्र एषा विभक्तिः वर्तते । (A) द्वितीयाविभक्तिः (B) सप्तमीविभक्तिः (C) पञ्चमीविभक्तिः (D) तृतीयाविभक्तिः **उत्तरम् :** (B) सप्तमीविभक्तिः	1
6.	चन्द्रस्य शुक्लपक्षे वृद्धिः भवति । अत्र रेखाङ्कितपदस्य समुचितं प्रश्नवाचकपदम् इदं भवति । (A) कति (B) कथम् (C) कदा (D) किमर्थम् **उत्तरम् :** (C) कदा	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
II.	**चतुर्थं पदं लिखत ।**	**4 × 1 = 4**
7.	वृत्रासुरः – राक्षसः :: दधीचिः – .... ।	
	उत्तरम् : महर्षिः ।	1
8.	क्रोधः – स्थायिभावः :: भयानकः – .... ।	
	उत्तरम् : रसः	1
9.	प्रसन्नात्मेन्द्रियमनाः – स्वस्थः :: क्रियाः सर्वाः – .... ।	
	उत्तरम् : स्नानमूलाः ।	1
10.	शिखराणि – हिमाच्छादितानि :: गमनागमनम् – .... ।	
	उत्तरम् : दुष्करम् ।	1
III.	**एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।**	**7 × 1 = 7**
11.	वज्रायुधेन वृत्रं कः जघान ?	
	उत्तरम् : वज्रायुधेन वृत्रम् इन्द्रः जघान ।	1
12.	सत्यव्रतशास्त्रिमहाभागः कुत्र अजायत ?	
	उत्तरम् : सत्यव्रतशास्त्रिमहाभागः लाहोर नगरे अजायत ।	1
13.	भोजः कुत्र हन्तव्यः ?	
	उत्तरम् : भोजः भुवनेश्वरीविपिने हन्तव्यः ।	1
14.	तृषितः चकोरः कम् आश्रयति ?	
	उत्तरम् : तृषितः चकोरः चन्द्रम् आश्रयति ।	1
15.	भारतमाता कैः पूजिता ?	
	उत्तरम् : भारतमाता राजाधिराजैः पूजिता ।	1
16.	अञ्जना कीदृशं सुतं प्रासूत ?	
	उत्तरम् : अञ्जना शालिशूकनिभाभासं सुतं प्रासूत ।	1
17.	रमणमहर्षेः माता का ?	
	उत्तरम् : रमणमहर्षेः माता अलगम्माळ ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IV.	**द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।**	**4 × 2 = 8**
18.	अस्थियाचकम् इन्द्रं दधीचिः सानन्दं किम् अवदत् ?	
	उत्तरम् :	
	''साधु ! भोः इन्द्र ! अद्य मम जीवनं सफलं जातम् । यतः शरीरस्य अस्य त्यागः लोकोपकाराय क्रियते । त्यागः एको गुणः श्लाघ्यः किमन्यैः गुणराशिभिः । त्यागाज्जगति पूज्यन्ते पशुपाषाणपादपाः ।'' इति अस्थियाचकम् इन्द्रं दधीचिः सानन्दम् अवदत् ।	2
19.	समुन्त्रप्रमुखाः दशरथाय किं व्यजिज्ञपन् ?	
	उत्तरम् :	
	''यथा पिपासितः चकोरः चन्द्रमेव आश्रयति न तु चन्द्रजनकं क्षीरसागरम्, तथैव प्रजाः अपि श्रीराममेव आश्रयन्ति न तु तस्य जनकं दशरथम् । अत्र किमपि आश्चर्यं नास्ति ।'' इति सुमन्त्र-प्रमुखाः दशरथाय व्यजिज्ञपन् ।	2
20.	सतां सङ्गः किं किं करोति ?	
	उत्तरम् :	
	सतां सङ्गः कुमतिं दूरीकरोति । चित्तं विमलीकरोति । पापं नाशयति । प्राणिषु करुणाम् अधिकाम् करोति । शुभं जनयति ।	2
21.	कैः षड्भिः निदानैः रोगाः सम्भवन्ति ?	
	उत्तरम् :	
	अधिकजलपानात्, अधिक-अपथ्यकर-भोजनात्, दिने शयनात्, रात्रौ-जागरणात्, मूत्रस्य संरोधनात्, मलस्य प्रतिरोधात् च एभिः षड्भिः निदानैः रोगाः सम्भवन्ति ।	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
V.	**सूचनानुसारम् उत्तरं लिखत ।**	**4 × 2 = 8**
22.	सन्धिं विभज्य नाम लिखत ।	1 × 2 = 2
	a) धेनुर्गच्छति ।	
	b) एतदुपरि ।	
	उत्तरम् :	
	a) धेनुः + गच्छति → विसर्गसन्धिः ।	1
	b) एतत् + उपरि → जश्त्वसन्धिः ।	1
23.	विग्रहवाक्यं विलिख्य समासनाम लिखत ।	1 × 2 = 2
	a) प्रतिवर्षम् ।	
	b) जनसेवा ।	
	अथवा	
	समासं कृत्वा समासनाम लिखत ।	
	a) कपिः शार्दूलः इव =	
	b) नीलः कण्ठः यस्य सः =	
	उत्तरम् :	
	a) वर्षं वर्षं प्रति – अव्ययीभावसमासः ।	1
	b) जानानां सेवा – तत्पुरुषसमासः ।	1
	अथवा	1
	a) कपिशार्दूलः – कर्मधारयसमासः ।	1
	b) नीलकण्ठः – बहुव्रीहिसमासः ।	
24.	वाक्ये विद्यमानं कृदन्तपदं चित्वा प्रत्ययस्य नाम लिखत ।	1 × 2 = 2
	a) छात्रः अध्येतुं शालां गच्छति ।	
	b) माता क्षीरम् आनीतवती ।	
	उत्तरम् :	
	a) अध्येतुम् - तुमुन्-प्रत्ययः ।	1
	b) आनीतवती - क्तवतु-प्रत्ययः ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
25.	प्रयोगपरिवर्तनं कुरुत ।	1 × 2 = 2
	a) अहं जलं पिबामि ।	
	b) पित्रा कार्यालयः गम्यते ।	
	उत्तरम् :	
	a) मया जलं पीयते ।	1
	b) पिता कार्यालयं गच्छति ।	1
VI.	**संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।**	**1 × 2 = 2**
26.	ಮಹಾಭಾರತವು ಅತ್ಯಂತ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಮಹಾಕಾವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ವ್ಯಾಸ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.	
	Mahabharata is the most revered epic. It was created by Maharshi Vyasa.	
	उत्तरम् :	
	महाभारतम् अत्यन्तं पूज्यं महाकाव्यम् अस्ति । एतत् व्यास-महर्षिः रचयामास ।	2
VII.	**कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत ।**	**1 × 2 = 2**
27.	नद्यः प्रायेण पर्वतेषु उत्पद्यन्ते । ताः नद्यः जनान् बहुधा उपकुर्वन्ति ।	
	उत्तरम् :	
	ನದಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಆ ನದಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಉಪಕರಿಸುತ್ತವೆ.	
	Generally rivers are originated in the hills. Rivers are more helpful / useful to people.	2
VIII.	**यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत ।**	**4 × 3 = 12**
28.	विज्ञानप्रदर्शिनीं द्रष्टुं गच्छाम ।	
	कः पाठः ? कः वदति ? प्रदर्शिनी कुत्र आयोजिता ?	
	उत्तरम् :	
	'भारतीयविज्ञानम्'' इति पाठः ।	
	ध्रुवः वदति ।	
	प्रदर्शिनी न्याषनल् प्रौढशालायाः क्रीडाङ्गणे आयोजिता ।	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
29.	संस्कृतेनैव संस्कृतिरपि सुरक्षिता । कः पाठः ? कः अवदत् ? केन संस्कृतिः सुरक्षिता ? **उत्तरम् :** "ज्ञानदीपः" इति पाठः । डा० सत्यव्रतशास्त्रि महोदयः अवदत् । संस्कृतेन संस्कृतिः सुरक्षिता ।	3
30.	मया भोजो रक्षितः । कः पाठः ? कः वदति ? कं वदति ? **अथवा** किं भवेत् मम समीपे ? कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? **उत्तरम् :** "विवेकोदयः" इति पाठः । वत्सराजः वदति । बुद्धिसागरं प्रति वदति । **अथवा** "त्यागधनः" इति पाठः । दधीचिः अवदत् । इन्द्रं प्रति अवदत् ।	3
31.	किंस्वित् श्रेष्ठतरं भवेत् ? कः पाठः ? कः अपृच्छत् ? कम् अपृच्छत् ? **उत्तरम् :** "भीष्मोक्तयः" इति पाठः । युधिष्ठिरः अपृच्छत् । भीष्मं प्रति अपृच्छत् ।	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IX.	**कवेः देश–काल–कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।**	**2 × 3 = 6**
32.	भासः ।	
	उत्तरम् :	
	कविः : भासः ।	
	देशः : दक्षिणभारतम् ।	
	कालः : क्रि० पू० पञ्चमं शतकम् ।	1
	कृतयः : पञ्चरात्रम्, कर्णभारम्, प्रतिमानाटकम्, इत्यादीनि चतुर्दश रुपकाणि ।	1 1
33.	व्यासः ।	
	उत्तरम् :	
	कविः : व्यासः ।	1
	देशः : यमुना नदी द्वीपः ।	1
	कालः : द्वापरयुगम् ।	1
	कृतयः : महाभारतम्, ब्रह्मसूत्राणि, अष्टादशपुराणानि ।	
X.	**पद्यपाठस्य नाम उल्लिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।**	**3 × 3 = 9**
34.	ईशावास्यमिदं सर्वं यत्किञ्च जगत्यां जगत् । तेन त्यक्तेन भुञ्जीथाः मा गृधः कस्यस्विद्धनम् ।।	
	उत्तरम् :	
	पद्यपाठस्य नाम – उपनिषद्वचनम् ।	
	ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಾತ್ಮಕವಾದದ್ದು ಏನೇನಿವೆಯೋ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸರ್ವಸಂಗಪರಿತ್ಯಾಗದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನು ಕಾಪಾಡಿಕೋ. ಯಾರೊಬ್ಬರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬಯಸಬೇಡ.	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
35.	यत्र कुत्र वा वयं समग्रभारते स्थिता भाषयापि धर्मतश्च भिन्नमार्गमाश्रिताः । आदितश्च मध्यतस्तथान्ततश्च भारता भारतीयभावनेति वृद्धिमेतु भारते ॥ **उत्तरम् :** पद्यपाठस्य नाम – भारतीयभावना । *ತಾತ್ಪರ್ಯ :* ನಾವು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಭಾಷೆ-ಧರ್ಮಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ, ಭಾರತದೇಶದ ಆದಿ-ಮಧ್ಯ-ಅಂತ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ಭಾರತೀಯರೇ ಆಗಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಭಾರತೀಯರೆನ್ನುವ ಭಾವನೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ.	3
36.	रतिर्हासश्च शोकश्च क्रोधोत्साहौ भयं तथा । जुगुप्साविस्मयशमाः स्थायिभावाः प्रकीर्तिताः। **अथवा** तस्य भार्या बभूवेष्टा ह्यञ्जनेति परिश्रुता । जनयामास तस्यां वै वायुरात्मजमुत्तमम् ॥ **उत्तरम् :** पद्यपाठस्य नाम – नाट्यांशाः । *ತಾತ್ಪರ್ಯ :* ರತಿ, ಹಾಸ, ಶೋಕ, ಕೋಧ, ಉತ್ಸಾಹ, ಭಯ, ಜುಗುಪ್ಸಾ, ವಿಸ್ಮಯ, ಶಮ ಎಂಬ ಒಂಬತ್ತು ಸ್ಥಾಯೀಭಾವಗಳು ನಾಟಕಾದಿ ರೂಪಕಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ***ಅಥವಾ*** पद्यपाठस्य नाम – मारुतेः महिमा । *ತಾತ್ಪರ್ಯ :* ಅವನಿಗೆ (ಆ ಕೇಸರಿಗೆ) ಅಂಜನಾ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾದ ಪ್ರಿಯಮಡದಿ ಇದ್ದಳು. ವಾಯುದೇವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅವಳು ಈ ಆಂಜನೇಯನೆಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಳು.	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XI.	**वाक्ये विद्यमानम् अलङ्कारं सलक्षणं समन्वयत ।**	**1 × 3 = 3**
37.	श्रीरामः समुद्रः इव गम्भीरः । **अथवा** सैन्धवमानय । **उत्तरम् :** अलङ्कारस्य नाम : उपमा । लक्षणम् : उपमा यत्र सादृश्यलक्ष्मीः उल्लसति द्वयोः । समन्वयः : उपमेयम् = श्रीरामः । उपमानम् = समुद्रः । साधारणधर्मः = गाम्भीर्यम् । उपमावाचकः = इव । अतः उपमालङ्कारः भवति । **अथवा** अलङ्कारस्य नाम : श्लेषः । लक्षणम् : अनेकार्थशब्दविन्यासः श्लेषः । समन्वयः : अत्र ''सैन्धवम्'' इति पदस्य अश्वः तथा लवणम् इति अर्थद्वयं भवति ।	3
XII.	**प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दोनाम लिखत ।**	**1 × 3 = 3**
38.	क्षारं जलं वारिमुचः पिबन्ति । **उत्तरम् :** त | त | ज | गु गु – – U | – – U | U – U | – – क्षारं ज|लं वारि|मुचः पि|बन्ति । छन्दोनाम – इन्द्रवज्रा । अक्षराणि – एकादश । गणाः – त – त – ज – गुरु – गुरु ।	3

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XIII.	**पद्यं पूरयत ।**	**1 × 4 = 4**
39.	सुखस्य .... हि लोकः ।। **उत्तरम् :** सुखस्य दुःखस्य न कोऽपि दाता परो ददातीति कुबुद्धिरेषा । अहं करोमीति वृथाभिमानः स्वकर्मसूत्रग्रथितो हि लोकः ।।	4
XIV.	**दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।**	**3 × 4 = 12**
40.	चन्नम्मा-राजारामयोः सम्भाषणं लिखत । **अथवा** वृक्षायुर्वेदे प्रतिपादितानां चतुर्विधवृक्षाणां विषये लिखत । **उत्तरम् :** ✶ ರಾಜಾರಾಮನು ತಾನು ಶಿವಾಜಿಯ ಮಗ ಎಂದು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ✶ ಶಿವಾಜಿಯು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಿತ್ರನಾಗಿರುವುದು. ರಾಜಾರಾಮನ ಆಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳುವುದು. ✶ ಔರಂಗಜೇಬನ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ಶಿವಾಜಿಯ ಮರಣ. ರಾಜಾರಾಮನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಮೊಘಲ್ ಸೇನೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದು ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾಜಾರಾಮನು ಹೇಳುವುದು.	4

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	✶ ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಚನ್ನಮ್ಮಾಳು ರಾಜಾರಾಮನಿಗೆ ಅಭಯ ನೀಡುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದು.	
	✶ ರಾಜಾರಾಮನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮಾಳನ್ನು ಹಾರೈಸುವುದು.	
	ಅಥವಾ	
	✶ *ವನಸ್ಪತಿ :* ಹೂ ಬಿಡದೇ ಫಲಿಸುವಂತಹ ವೃಕ್ಷಗಳು. ಅತ್ತಿ, ನೆಲ್ಲಿ ಇತ್ಯಾದಿ...	
	✶ *ದ್ರುಮ :* ಹೂ ಬಿಡುವ ಮೂಲಕ ಫಲಿಸುವಂತಹ ವೃಕ್ಷಗಳು. ಮಾವು, ದಾಳಿಂಬೆ ಇತ್ಯಾದಿ...	
	✶ *ಲತಾ :* ಅನ್ಯ ವೃಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಕಾಂಡ (ಬಳ್ಳಿ) ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸಸ್ಯಗಳು. ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಅಮೃತ ಬಳ್ಳಿ ಇತ್ಯಾದಿ...	
	✶ *ಗುಲ್ಮ :* ಪೊದೆಯಂತೆ ಅನೇಕ ಕಾಂಡಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳು. ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಚಿಕ್ಕ ಸಸ್ಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ...	
	✶ ಬೀಜ, ಕಾಂಡ ಮತ್ತು ಗೆಡ್ಡೆಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು.	
41.	अगस्त्यमुनिः हनूमतः जननं बाल्यवृत्तान्तं च कथं वर्णयति ? पद्यानुगुणं विवृणुत ।	
	उत्तरम् :	
	✶ ಹನುಮಂತನ ಜನನ ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಯ ವೃತ್ತಾಂತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಲು ಶ್ರೀರಾಮನು ಅಗಸ್ತ್ಯ ಮುನಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿವುದು.	
	✶ ಅಂಜನಾ-ಕೇಸರಿಯರ ಪುತ್ರನಾಗಿ ವಾಯುದೇವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಆಂಜನೇಯ ಹುಟ್ಟುವುದು.	4

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	✶ ತಾಯಿ ಅಂಜನಾಳು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತರಲು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ವಿಯೋಗದಿಂದ ಆಂಜನೇಯನು ಅಳುವುದು.	
	✶ ದಾಸವಾಳ ಹೂವಿನಂತೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಗತಾನೇ ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಣ್ಣೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಆಕಾಶದ ಕಡೆಗೆ ಹಾರುವುದು.	
	✶ ಹನುಮನು ರಾಮಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನು ಅವನನ್ನು ಸುಡದಿರುವುದು.	
	✶ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಹುವಿನ ಆಗಮನ ಹನುಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ದೂರು ನೀಡುವುದು.	
	✶ ಐರಾವತವನ್ನೇರಿ ಬಂದ ಇಂದ್ರನಿಂದ ಹನುಮಂತನಿಗೆ ವಜ್ರಾಯುಧದ ಆಘಾತ.	
	✶ ಹನುಮಂತನ ಬೀಳುವಿಕೆ. ಎಡದವಡೆ ಭಗ್ನವಾಗುವುದು.	
	✶ ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಅವಧ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಇಂದ್ರನು ವರ ನೀಡುವುದು.	
42.	ध्रुवः ध्रुवपदं कथम् अलभत ? विशदयत ।	
	उत्तरम् :	
	✶ ಉತ್ತಾನಪಾದ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಸುನೀತಿ ಮತ್ತು ಸುರುಚಿಯರೆಂಬ ಪತ್ನಿಯರು.	
	✶ ಸುನೀತಿಯ ಮಗ ಧ್ರುವ. ಸುರುಚಿಯ ಮಗ ಉತ್ತಮ.	
	✶ ರಾಜನಿಗೆ ಕಿರಿಯಳಾದ ಸುರುಚಿ ಮತ್ತು ಅವಳ ಮಗನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೀತಿ.	
	✶ ಧ್ರುವನಿಗೆ ತಂದೆಯ ತೊಡೆಯೇರುವ ಬಯಕೆ. ಸುರುಚಿಯ ವಿರೋಧ.	4

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	✶ ತಾಯಿ ಸುನೀತಿಯ ಬಳಿ ಧ್ರುವನ ಆಗಮನ. ತಾಯಿಯ ಮಾತಿನಂತೆ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ತೆರಳುವುದು.	
	✶ ನಾರದರಿಂದ ಧ್ರುವನಿಗೆ ವಾಸುದೇವಮಂತ್ರದ ಉಪದೇಶ. ಧ್ರುವನು ಘೋರತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು.	
	✶ ಭಗವಂತನಾದ ನಾರಾಯಣನು ಧ್ರುವನಿಗೆ ದರ್ಶನ ನೀಡಿ ಧ್ರುವನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದು.	
XV.	**अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत ।**	**1 × 4 = 4**
43.	भारतदेशः अस्माकं प्रियः देशः । सर्वदेशानां शिरोमणिः भारतदेशः खलु । अस्य प्राकृतिकसौन्दर्यं मनः मोहयति । अस्य उत्तरदिशायां पर्वतराजः हिमालयः विराजते । भारतस्य दक्षिणदिशायां महासागरः अस्य चरणौ प्रक्षालयति । अस्य अङ्के अनेकाः नद्यः सन्ति । एतासां नदीनां तटेषु बहूनि नगराणि विराजन्ते । नदीनां जलं क्षेत्राणां सिञ्चनाय विद्युतः उत्पादनाय च प्रयुज्यते । हरितानि वनानि भारतस्य शोभां वर्धयन्ति ।	
	प्रश्नाः –	
	i) कः अस्माकं प्रियः देशः ?	
	ii) भारतस्य उत्तरदिशायां कः विराजते ?	
	iii) नदीनां तटेषु कानि विराजन्ते ?	
	iv) भारतस्य शोभां कानि वर्धयन्ति ?	
	उत्तरम् :	
	i) भारतदेशः अस्माकं प्रियः देशः ।	1
	ii) भारतस्य उत्तरदिशायां हिमालयः विराजते ।	1
	iii) नदीनां तटेषु बहूनि नगराणि विराजन्ते ।	1
	iv) भारतस्य शोभां हरितानि वनानि वर्धयन्ति ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XVI.	**पत्रं लिखत ।**	**1 × 5 = 5**
44.	उडुपिमण्डलस्य सर्वकारीयप्रौढशालायाः छात्रः/छात्रा इति मत्वा धार्मिकोत्सवनिमित्तम् एकस्य दिनस्य विरामं सम्प्रार्थ्य कक्ष्याध्यापकं प्रति विरामपत्रं लिखत ।	
	अथवा	
	प्रवासार्थं धनं प्रेषयितुं निवेद्य पितरं/मातरं प्रति पत्रं लिखत ।	
	उत्तरम् :	
	विरामपत्रम्	
	✶ सकाशात् –	1
	✶ सविधे –	1
	✶ विषयः विवरणञ्च –	2
	✶ समापनम् –	1
	अथवा	
	पितरं / मातरं प्रति पत्रम्	
	✶ उपक्रमः सम्बोधनं च –	1
	✶ विषयविवरणम् –	2
	✶ समापनम् –	1
	✶ पत्रसङ्केतः –	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XVII.	**दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत ।**	**1 × 5 = 5**
45.	समाचारपत्रम् ।	
	अथवा	
	परिसरमालिन्यानि निवारणोपायाः च ।	
	उत्तरम् :	
	i) पीठिका ।	1
	ii) विषयनिरुपणम् ।	3
	iii) उपसंहारः ।	1